

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 16.12.2005
KOM(2005) 661 v konečném znění

2005/0254 (ACC)

Návrh

NAŘÍZENÍ RADY

o uvádění země původu u některých výrobků dovážených ze třetích zemí

{SEC(2005) 1657}

(předložena Komisí)

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

V prosinci 2003 předložila Komise výboru Rady č. 133 pracovní dokument o možném systému označování původu výrobků v rámci EU, a to na základě zájmu, který o tuto otázku znovu projevíly některé členské státy a některá odvětví. Členské státy a dotčená odvětví vyjádřily rostoucí obavy týkající se zvyšujícího se výskytu zavádějících a/nebo podvodných označení původu, která se uvádějí na dovážených výrobcích. Požadovaly, aby se stanovila pravidla, která by vyžadovala označování původu dovozů a/nebo výrobků EU.

V první polovině roku 2004 Komise zahájila konzultace týkající se této záležitosti, do kterých se zapojily hlavní zúčastněné strany – výrobní odvětví, odbory, spotřebitelé a další instituce – a jejichž výsledky byly projednány s výborem č. 133 v červenci 2004. Výbor č. 133 vyzval Komisi, aby dále konzultovala proveditelnost systému označování původu, který by se použil na vybrané kategorie dovozu, a také další možnosti, a aby předložila své závěry a doporučení Radě. Od září 2004 do dubna 2005 proto probíhaly další konzultace.

S přihlédnutím k výsledkům výše uvedených konzultací se v příloženém návrhu nařízení navrhuje zavedení povinného systému označování původu, který by se vztahoval na několik odvětví, které na uvedené iniciativě mají zájem (viz příloha), a který by se používal pouze na dovážené zboží. Toto je možnost, která v konečném důsledku nejlépe zohledňuje zájmy širokého okruhu zúčastněných stran (výrobního odvětví, odborů a části spotřebitelského hnutí). Je to možnost, která dalším zúčastněným stranám (výrobním odvětvím EU, která přemístila svou výrobu, obchodníkům) omezuje jakékoli náklady a negativní účinky, a která zároveň zajišťuje příznivý dopad pokud jde o cíle politiky této iniciativy.

Evropské společenství nemá v současnosti žádné právní předpisy týkající se používání označování původu průmyslových výrobků („vyrobeno v“). Nedávno přijatá směrnice, která má za cíl harmonizovat kontrolu vnitřního trhu pokud jde o nekalé obchodní praktiky, se také zabývá případy zavádějícího používání určování původu. Tato směrnice však nedefinuje význam „vyrobeno v“, ani neopravňuje celní orgány k provádění kontrol. Kromě toho se také liší pravidla o dobrovolném používání označování původu, která existují v několika členských státech.

Současná situace staví ES do nevýhodné pozice vůči svým obchodním partnerům, kteří pro dovozy vyžadují označování původu. Výrobce spotřebního zboží v ES, u kterého je původ citlivou záležitostí, to zbavuje výhod spojených s výrobou v rámci Evropského společenství a také možnosti účinněji zabraňovat podvodným a/nebo zavádějícím tvrzením o původu. ES tak přichází o možnost poskytnout spotřebiteli více informací o původu některých výrobků, které by mohly být užitečné k prosazování výše uvedené směrnice. Tento návrh nařízení má za cíl vyřešit tyto nedostatky.

Hlavní obchodní partneři ES, např. Kanada, Čína, Japonsko a USA, již dovážené zboží opatřily označováním původu. Vývozci v ES musí tyto požadavky splňovat a musí své výrobky takto označovat. Tento návrh tedy ES postaví na stejnou úroveň s obchodními partnery, protože pro ně začnou platit rovnocenné právní předpisy.

Neexistence společné definice původu pro účely označování, pravidel označování a společných pravidel kontrol ovlivňuje nejen spotřebitele, kteří při svých nákupech mohou být pokud jde o původ výrobku oklamáni, nebo jim může být informace o původu dováženého zboží odepřena, ale také konkurenceschopnost výrobního odvětví ES.

Označování původu také pomůže zlepšit pověst výrobního odvětví poškozovaného nepřesnými nebo zcela klamnými tvrzeními o původu.

Označování původu by usnadnilo výběr spotřebitele a přispělo by ke snížení podvodných tvrzení o původu. Větší transparentnost a lepší informovanost spotřebitele o původu zboží také přispěje k cílům lisabonské agendy posílit konkurenceschopnost evropských výrobků, které jsou v současnosti vystaveny nespravedlivé hospodářské soutěži na trhu.

Nařízení je pro to, aby se stanovila definice původu země založená na nepreferenčních pravidlech původu použitelných v ES, tak jak se používají pro jiné celní účely. Používání nepreferenčních pravidel původu v záležitostech týkajících se označování původu je v souladu se závazky ES, které vyplývají z Dohody WTO o pravidlech původu.

Aby se co nejvíce snížily náklady na nový systém, nařízení omezuje požadavky a podmínky označování výrobků na nezbytné minimum, aby se zajistilo, že označení původu může spotřebitel snado zjistit a porozumět mu, ale zároveň se nedalo snadno nahradit či padělat. Pokud jde o jazykovou verzi, nařízení umožňuje používat slova „vyrobena v“ nebo jiné podobné vyjádření v jakémkoli úředním jazyce Evropského společenství, který je srozumitelný pro konečného spotřebitele.

Protože se uznává, že zvláštní prostředky, kterými se stanoví označování původu, mohou záviset na druhu výrobku, nařízení zmocňuje Komisi k dalšímu upravení tohoto hlediska. Vzhledem k tomu, že by i další odvětví mohlo zajímat zapojit se do systému označování původu, nebo že označování původu se může pro ostatní ukázat jako méně relevantní, zmocňuje toto nařízení Komisi, aby daná odvětví zahrnula či vyloučila.

Návrh

NAŘÍZENÍ RADY

o uvádění země původu u některých výrobků dovážených ze třetích zemí

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na článek 133 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise¹,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Toto nařízení by se mělo vztahovat na dovážené průmyslové výrobky kromě produktů rybolovu a akvakultury, jak jsou definovány v článku 1 nařízení Rady (ES) č. 104/2000 ze dne 17. prosince 1999 o společné organizaci trhu s produkty rybolovu a akvakultury², a rovněž kromě potravin, jak jsou definovány v článku 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin³.
- (2) Neexistence pravidel Společenství a rozdíly mezi platnými systémy v členských státech pokud jde o uvádění země původu u některých výrobků vedlo k situaci, kdy v případě několika odvětví převažující část výrobků dovezených z třetích zemí a distribuovaných v rámci trhu Společenství neuvádí žádné informace ohledně země původu, nebo jsou tyto informace zavádějící.
- (3) Hospodářskou významnost označování původu výrobku pro rozhodování spotřebitele a pro obchod uznávají hlavní obchodní partneři, kteří přijali požadavky na povinné označování původu výrobku. Vývozci ve Společenství musejí dodržovat tyto požadavky a výrobky, které chtějí na tyto trhy vyvážet, musejí opatřit označením původu.
- (4) Evropská společenství by měla mít možnost působit za stejných podmínek, jako obchodní partneři, a proto by měly být zavedeny rovnocenné právní předpisy, které současně přispějí k předcházení nepravdivým nebo zavádějícím tvrzením o původu u některého dováženého zboží.

¹ Úř. věst. C, s.

² Úř. věst. L 17, 21.1.2000, s. 22.

³ Úř. věst. L 31, 1.2.2002, s. 1.

- (5) Podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu⁴ mohou spotřebitelé přisuzovat informacím o zeměpisném původu zboží obchodní hodnotu. Podle této směrnice se případy, kdy se spotřebitel rozhodne koupit výrobek, který by si za jiných okolností nekoupil, na základě nesprávných nebo zavádějících informací pokud jde o zeměpisný původ, mohou považovat za nekalé obchodní praktiky. Tato směrnice také nestanoví povinné uvádění informací o zeměpisném původu zboží, ani nedefinuje pojem původ.
- (6) Vytvořením společné definice původu pro účely označování, pravidel označování a společných pravidel kontrol by se stanovily rovné podmínky, spotřebitelům by se usnadnil výběr v rámci dotčených odvětví a přispělo by se ke snížení úrovně zavádějících tvrzení o původu.
- (7) Zavedení označování původu může přispět k tomu, aby byly náročné normy Společenství prospěšné pro výrobní odvětví Společenství, zejména pro malé a střední podniky. Pomůže to také zlepšit pověst výrobního odvětví Společenství, která je poškozovaná nepřesnými tvrzeními o původu. Větší transparentnost a lepší informovanost spotřebitele o původu zboží přispějí k cílům lisabonské agendy.
- (8) Článek IX Všeobecné dohody o clech a obchodu z roku 1994 (GATT) stanovuje, že členové WTO mohou přijímat a uplatňovat zákony a právní předpisy týkající se označení původu dovozu, zejména s cílem chránit spotřebitele před podvodnými nebo zavádějícími označeními.
- (9) Na základě dohod mezi Evropským společenstvím a Bulharskem, Rumunskem, Tureckem a smluvními stranami Dohody o EHP je zapotřebí vyloučit výrobky s původem v těchto zemích z rozsahu působnosti tohoto nařízení.
- (10) Nepreferenční pravidla původu použitelná v Evropském společenství jsou stanovená v nařízení Rady (EHS) č. 2913/92 ze dne 12. října 1992, kterým se vydává celní kodex Společenství⁵, a jejich prováděcí předpisy jsou stanovené v nařízení Komise (EHS) č. 2454/93 ze dne 2. července 1993, kterým se provádí nařízení Rady (EHS) č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství⁶. Pro určení původu dováženého zboží pro účely tohoto nařízení je vhodnější spoléhat se na tato pravidla původu. Použitím pojmu, se kterým jsou obchodní hospodářské subjekty a správy dobře obeznámeny, by se mělo usnadnit jeho zavedení a provedení. Nepreferenční pravidla původu by se měla používat pro všechny účely nepreferenční obchodní politiky. Je třeba se vyvarovat dvojích prohlášení a dokumentace.
- (11) Aby se omezily náklady výrobního odvětví, obchodu a administrativy, mělo by označování původu být povinné pro ta odvětví, u kterých Komise na základě předchozích konzultací zjistila přidanou hodnotu. Mělo by se zajistit snadné přizpůsobení odvětvového rozsahu tohoto nařízení. Mělo by se také zajistit osvobození určitých výrobků z technických nebo hospodářských důvodů, nebo kde označení původu není pro účely tohoto nařízení zapotřebí. Může tomu tak být zejména

⁴ Úř. věst. L 149, 11.6.2005, s. 22.

⁵ Úř. věst. L 302, 19.10.1992, s. 1. Nařízení naposledy pozměněné aktem o přistoupení z roku 2003.

⁶ Úř. věst. L 253, 11.10.1993, s. 1. Nařízení naposledy pozměněné nařízením Rady (ES) č. 837/2005 (Úř. věst. L 139, 2.6.2005, s. 1).

v případě, kdy by označení původu příslušné zboží poškodilo nebo v případě určitých surovin.

- (12) Mělo by se zajistit, aby mohlo docházet k výměně údajů o původu zboží, které byly zjištěné a/nebo ověřené během kontrol příslušnými orgány, a rovněž s orgány a jinými osobami a organizacemi, o kterých členské státy předpokládají, že budou podle směrnice 2005/29/ES příslušnými orgány pro vymáhání. Je třeba zohlednit ustanovení o ochraně osobních údajů, o obchodním a průmyslovém tajemství a o služebním a správním tajemství.
- (13) Opatření nezbytná pro provádění tohoto nařízení by měla být přijata v souladu s rozhodnutím Rady 1999/468/ES ze dne 28. června 1999 o postupech pro výkon prováděcích pravomocí svěřených Komisi⁷.
- (14) Zboží by mělo být vyloučeno z působnosti tohoto nařízení v rámci omezení stanovených v souvislosti s osvobozením od cla v případě, že je dováženo v osobním zavazadle cestujících a určené pro jejich vlastní spotřebu a v případě, že neexistuje žádný náznak, že zboží je součástí obchodní dopravy. Mělo by se zajistit, aby i jiné případy, na které se vztahuje nařízení Rady (EHS) č. 918/83 ze dne 28. března 1983 o systému Společenství pro osvobození od cla, mohly být prostřednictvím prováděcích předpisů vyloučeny z působnosti tohoto nařízení,

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

- 1. Toto nařízení se použije na průmyslové výrobky kromě produktů rybolovu a akvakultury, jak jsou definovány v článku 1 nařízení (ES) č. 104/2000, a potravin, jak jsou definovány v článku 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002.
- 2. Zboží vyžadující označení původu, je zboží, které je uvedeno v příloze tohoto nařízení a které je dovezeno ze třetích zemích, kromě zboží pocházejícího z území Evropských společenství, Bulharska, Rumunska, Turecka a států, jež jsou smluvními stranami Dohody o EHP.

Zboží může být osvobozeno od povinnosti označovat původ v případě, že z technických nebo obchodních důvodů zboží nelze označit.
- 3. Pojmy „původ“ a „pocházející z“ označují nepreferenční původ v souladu s články 22 až 26 celního kodexu Společenství.
- 4. Pojmem „uvádění na trh“ se rozumí zpřístupnění jednotlivého výrobku určeného ke konečnému použití za úhradu nebo zdarma za účelem jeho distribuce a/nebo použití na trhu Společenství.
- 5. Pojmem „příslušné orgány“ se rozumí jakékoli orgány zapojené do kontroly zboží v okamžiku dovozu nebo v okamžiku uvedení tohoto zboží na trh.

⁷ Úř. věst. L 184, 17.7.1999, s. 23.

6. Toto nařízení se nevztahuje na zboží, které není obchodní povahy a které je dováženo v osobním zavazadle cestujících, v rámci omezení stanovených v souvislosti s osvobozením od cla a v případě, že neexistují žádné věcné náznaky, že zboží je součástí obchodní dopravy.

Může-li být dovážené zboží osvobozeno od dovozního cla podle nařízení (EHS) č. 918/83⁸ a neexistují-li žádné věcné náznaky, že zboží je součástí obchodní dopravy, může být toto zboží také vyloučeno z oblasti působnosti tohoto nařízení.

Komise může přijmout prováděcí opatření v souladu s postupem stanoveným v čl. 6 odst. 2 s cílem určit zvláštní kategorie zboží, na které se použije odstavec 6.

Článek 2

Na dovoz nebo uvádění zboží na trh se vztahuje označování původu podle podmínek stanovených v tomto nařízení.

Článek 3

1. Toto zboží musí uvádět označení země původu. V případě, že je zboží balené, je nutné uvést označení zvlášť na obalu.

Komise může přijmout prováděcí opatření v souladu s postupem stanoveným v čl. 6 odst. 2, aby stanovila, v jakých případech lze uznat označení na obalu namísto označení na vlastním výrobku. Jedná se zejména o případy, kdy se zboží obvykle dostane ke konečnému spotřebiteli nebo uživateli ve svém obvyklém balení.

2. Slova „vyrobeno v“ spolu s názvem země původu označují původ zboží. Označení lze uvést v jakémkoli úředním jazyce Evropských společenství, který je pro konečného spotřebitele v členském státě, kde bude zboží uvedeno na trh, snadno srozumitelný.
3. Označení původu musí být čitelné a nesmazatelné, musí být viditelné během běžné manipulace, výrazně odlišné od ostatních údajů, a uvedeno způsobem, který není zavádějící ani nezpůsobí chybný dojem s ohledem na původ zboží.
4. Zboží musí být při dovozu opatřeno požadovaným označením. Aniž jsou dotčena opatření přijatá podle čl. 5 odst. 3, označení se nesmí odstranit, ani se s ním nesmí manipulovat, dokud zboží nebude předáno konečnému spotřebiteli nebo uživateli.

Článek 4

Komise může přijmout prováděcí opatření v souladu s postupem stanoveným v čl. 6 odst. 2 zejména s cílem:

- určit podrobnou formu a způsob označení původu,

⁸ Úř. věst. L 105, 23.4.1983, s. 1. Nařízení naposledy pozměněné aktem o přistoupení z roku 2003.

- vypracovat seznam pojmů ve všech jazycích Společenství, které jasně vyjádří, že zboží má původ v té zemi, která je uvedena v označení,
- určit případy, kdy společně užívané zkratky jasně vyjadřují zemi původu a lze je použít pro účely tohoto nařízení,
- určit případy, kdy zboží není možné z technických nebo hospodářských důvodů označit,
- stanovit ostatní pravidla, která lze požadovat v případě, že zboží není v souladu s tímto nařízením,
- aktualizovat přílohu tohoto nařízení, pokud se změní posouzení nezbytnosti označení původu pro určité odvětví.

Článek 5

1. Zboží není v souladu s tímto nařízením pokud:
 - není opatřeno označením původu,
 - označení původu neodpovídá původu zboží,
 - označení původu bylo změněno nebo odstraněno, nebo s ním bylo jiným způsobem manipulováno, kromě případů, kdy se podle odstavce 3 tohoto článku vyžadovala oprava.
2. Komise může přijmout další prováděcí opatření v souladu s postupem stanoveným v čl. 6 odst. 2 pokud jde o prohlášení a doplňující dokumenty, které lze přijmout za účelem prokázání souladu s tímto nařízením.
3. Členské státy stanoví pravidla pro ukládání sankcí za porušení tohoto nařízení a přijmou veškerá opatření nezbytná k jejich provádění. Tyto sankce musí být účinné, přiměřené a odrazující. Členské státy oznámí tyto předpisy Komisi nejpozději do 9 měsíců po vstupu tohoto nařízení v platnost a veškeré následné změny, které se jich týkají, oznámí co nejdříve.
4. Není-li zboží v souladu s tímto nařízením, členské státy kromě toho přijmou opatření, která jsou nezbytná k požádání majitele zboží nebo jakékoli jiné osoby odpovědné za zboží, aby v souladu s tímto nařízením a na vlastní náklady toto zboží označili.
5. Je-li to nezbytné pro účely účinného uplatňování tohoto nařízení, mohou si příslušné orgány vyměnit údaje, které získaly při kontrole souladu s tímto nařízením, a rovněž s orgány a jinými osobami nebo organizacemi, které byly členskými státy podle článku 11 směrnice 2005/29/ES za tímto účelem zmocněny.

Článek 6

1. Komisi je nápomocen Výbor pro označování původu (dále jen „výbor“).
2. Odkazuje-li se na tento odstavec, použijí se články 5 a 7 rozhodnutí 1999/468/ES.

Doba uvedená v čl. 5 odst. 6 rozhodnutí 1999/468/ES je jeden měsíc.

3. Výbor přijme svůj jednací řád.

Článek 7

Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*. Články 2, 3 a 5 se použijí 12 měsíců po vstupu tohoto nařízení v platnost. V souladu s postupem stanoveným v čl. 6 odst. 2 může Komise prodloužit tuto lhůtu o dobu, kterou potřebují hospodářské subjekty k zavedení požadavků na označení původu stanovených v prováděcích předpisech, která však v žádném případě nemůže být kratší než šest měsíců.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne [...]

*Za Radu
předseda*

PŘÍLOHA

Výrobky, na které se vztahuje toto nařízení, jsou označeny kódy KN.

Kód KN	Popis
4104 41 / 4104 49 / 4105 30 / 4106 22 / 4106 32 / 4106 40 / 4106 92 / 4107 to 4114 / 4302 13 / ex4302 19 (35, 80)	Poločiněné (crust) kůže a hotové kůže
4008 21 / 4008 11 / 4005 99 / 4204 / 4302 30 (25, 31) 8308 10(00) / 8308 90(00) / 9401 90 / 9403 90	Podpatky, podrážky, pásy, části, syntetické materiály, ostatní
4201 / 4202 / 4203 / 4204/ 4205 / 4206	Sedlářské a řemenářské výrobky, cestovní potřeby, kabelky a podobné schránky, výrobky ze střev (jiných než z housenek bource morušového)
4303 / 4304	Oděvy, oděvní doplňky a jiné výrobky z kožešin, umělé kožešiny a výrobky z umělých kožešin
Kapitoly 50 - 63	Textil a textilní výrobky
6401 / 6402 / 6403 / 6404 / 6405 / 6406	Obuv, kamaše a podobné výrobky
6907 / 6908 / 6911 / 6912 / 6913 / 691490100	Keramické výrobky
7013 21 11 / 7013 21 19 / 7013 21 91 / 7013 21 99 / 7013 31 10 / 7013 31 90 / 7013 91 10 / 7013 91 90	Stolní, kuchyňské, toaletní, kancelářské skleněné výrobky, skleněné výrobky pro vnitřní výzdobu nebo pro podobné účely (jiné než zboží čísel 7010 nebo 7018) z olovnatého křišťálu.
7113/7114/7115/7116	Šperky a klenoty a jejich části a součásti z drahých kovů nebo z kovů plátovaných drahými kovy; zlatnické nebo stříbrnické zboží a jejich části a součásti z drahých kovů nebo z kovů plátovaných drahými kovy; ostatní výrobky z drahých kovů nebo kovů plátovaných drahými kovy; výrobky z přírodních nebo uměle pěstovaných perel, drahokamů nebo polodrahokamů (přírodních, syntetických nebo rekonstituovaných)
Kapitola 94	Nábytek, lůžkoviny, matrace, polštáře, svítidla a osvětlovací zařízení, světelné znaky a podobné výrobky, montované stavby
9603	Košťata, smetáčky, štětce, šetky, kartáče a kartáčky (včetně těch, které tvoří části a součásti strojů, přístrojů nebo vozidel), ruční mechanická košťata bez motoru, mopy a oprašovač; připravené kartáčové svazečky k výrobě kartáčnických výrobků; malířské podložky a válečky; stěrky (jiné než stírací válečky)